

ИЗВЕШТАЈ
О ОДРЖАНОМ НАУЧНОМ СКУПУ

ТРАДИЦИОНАЛНА ЕСТЕТСКА КУЛТУРА VIII: ЗАНАТ

НИШ, 29.11.2013.

Организатор скупа:

ФАКУЛТЕТ УМЕТНОСТИ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Суорганизатори:

**ЦЕНТАР ЗА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД
САНУ И УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ**

Научноистраживачке организације – учеснице у раду скупа

Факултет уметности Универзитета у Нишу
САНУ и Универзитет у Нишу – Центар за научноистраживачки рад
САНУ и Универзитета у Нишу
Етнографски институт САНУ, Београд
Институт за српски језик САНУ, Београд
Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу
Мегатренд универзитет, Београд, Факултет за културу и медије
Економски факултет у Суботици, Универзитет у Новом Саду
Институт „Јарослав Черни“, Београд
Институт по етнологија и фолклор с етнографски музеј при БАН – Софија
Трећи програм Радио Београда

Скуп су отворили:

Проф. др Зоран Николић, проректор Универзитета у Нишу
Проф. др Сузана Костић, декан Факултета уметности у Нишу
Проф. др Драган Жунић, заменик управника Центра за
научноистраживачки рад САНУ и Универзитета у Нишу

Укупан број учесника и учесника са радом на скупу

Укупан број учесника:

18 учесника из земље и 4 из иностранства

Број учесника са радом:

10 учесника из земље и 4 из иностранства

Учесници из иностранства:

- Д-р Станка Јанева, Институт по етнологија и фолклор с етнографски музеј – Софија, Бугарија
- Д-р Иванка Петрова, Институт по етнологија и фолклор с етнографски музеј – Софија, Бугарија
- Д-р Марија Маркова, Институт по етнологија и фолклор с етнографски музеј – Софија, Бугарија
- Димитър Василев, Институт по етнологија и фолклор с етнографски музеј – Софија, Бугарија

На скупу су презентирани резултати пројекта

- *Традиционална естетска култура*, који се финансира преко програма САНУ.

Поједина саопштења представљају презентацију резултата следећих пројеката које финансира Министарство:

- *Изградња студентских домова у Србији почетком 21. века (ТРО 36037)*
- *Дијалектолошка истраживања српског језичког простора (ЕДБ 178020)*
- *Културно наслеђе и идентитет (177026)*
- *Интердисциплинарно истраживање културног и језичког наслеђа Србије (47016)*
- *Српска уметност 20. века: национално и Европа (177013)*
- *Унапређење јавних политика у Србији у функцији побољшања социјалне сигурности грађана и одрживог привредног раста (47004)*

У првом делу рада Симпозијума, после поздравних и уводних речи о раду Универзитета у Нишу, Факултета уметности Универзитета у Нишу, као и Центра за научноистраживачки рад САНУ и Универзитета у Нишу, проф. др Сретен Петровић изложио је уводно саопштење, на тему *Естетско и функционално, занатско и примењено*; након расправе о саопштеним тезама, учесници су се, према договору, вратили традиционалном начину излагања својих радова, премда су се већ упознали са правовремено дистрибуираним проширеним резимеима свих пријављених саопштења. Након свакога излагања вођена је расправа: најпре о занату као идеалу, о организацијама бугарских занатлија у 18. и 19. веку, а и у савремености, а посебно о преламању међунационалних и међуконфесионалних односа кроз феномен опстајања и ишчезавања појединих заната. У другоме делу скупа, расправљано је о занатским моментима у архитектури старих градова, посебно о зидарском алату осаћанских неимара; затим, о називима занатлија у југоисточној Србији и о лексици заната у српскоме говору Призрена; након разговора о народним занатима као основном елементу музеја под отвореним небом, говорено је о новим уметничким занатима, као и о занатима у перцепцији нове виртуалне стварности.

На овај начин, учесници симпозијума захватили су битна питања опстанка не само традиционалних заната већ занатске димензије људске делатности уопште – у измењеним индустријским и постиндустријским условима рада и живота, а посебно с обзиром на захтеве информатичке технолошке револуције, у којој естетско и занатско још увек нису изгубили своје место, а не би га смели ни изгубити, ако је стало до очувања антрополошкога језгра људскога бића усред свих изазова нових, већ актуализованих или најављених привредних, технолошких, политичких и културних поредака.

Дискусија се, по природи ствари, на крају усредсредила на питање разликовања уметничких, не-уметничких, пара-уметничких и псеудо-уметничких пракси.

Уредник Трећег програма Радио Београда и овога пута пратио је рад симпозијума, договорено је да се поједина саопштења, која имају заокружену форму прочитају у одговарајућим терминима на Трећем програму, а да се припреми извештај са симпозијума, који ће бити прочитан у редовној хроници значајних догађаја у култури, уметности и науци.

У току дискусије, и на крају симпозијума, учесници су се сагласили око следећих закључака:

(1) у расправи су расветљене битне димензије феномена *заната*: привредна, организацијска, лингвистичка, декоративно-естетска и уметничка, туристичко-музејска, културолошка и технолошка; (2) указано је проблеме опстанка традиционалних заната, као и на битне антрополошке димензије занатскога у људскоме раду, тј. на везу традиционалнога и савременога, аутентичнога и неаутентичнога у феномену заната; (3) учесници симпозијума лакше се сналазе у традиционалној форми рада, која подразумева најпре излагање саопштења и одговарајућу дискусију након свакога саопштења, те на крају симпозијума; (4) саопштени налази били су веома занимљиви, анализа и интерпретација убедљиве, дискусија интензивна и полемичка, па је, према општој оцени учесника, симпозијум и овога пута био веома добро организован и успешно реализован; (5) учесници симпозијума прихватили су образложења организатора о објективним разлозима за кашњење у објављивању зборника радова са претходних научних симпозијума (о еросу и о врту); (6) остао је на снази раније прихваћен предлог да приређивач покуша да сачини не зборник са научнога скупа већ тематски зборник; (7) рок за достављање саопштења ради публикавања у одговарајућем тематском зборнику о *Традиционална естетска култура VIII: занат*: 01. 04. 2014; тематски зборник (или зборник радова санаучнога скупа) биће приређен, објављен у електронској и штампаној форми до краја 2014. године, а ауторима, библиотекама, релевантним институцијама и Министарству достављен уобичајени број примерака публикације; (7) учесници су се сагласили да се на наредном симпозијуму из серије о традиционалној естетској култури (после скупова о кући, свакодневљу и празнику, телу и одевању, хлебу, игри, еросу, врту и занату) тематизују битне одлике простора људских станишта: географско-климатска, демографска, одбрамбено-заштитна и ратна, привредна, трговинска и саобраћајна, митолошко-магијска и обичајно-ритуална, културно-забавна, естетска итд.).